

ЗАЯВА
Коаліції на захист громадянського суспільства
у зв'язку із вбивством Катерини Гандзюк

4 листопада в опіковому відділенні Київської міської клінічної лікарні №2 померла громадська активістка і співробітниця виконкому Херсонської міської ради Катерина Гандзюк.

Смерть настала через три місяці після того, як 31 липня 2018 року в Херсоні на неї був скоєний жорстокий напад – Катерині на голову вилили літр сірчаної кислоти. Внаслідок цього активістка отримала опіки 40% тіла і потрапила до реанімації. Всі три місяці Катерина Гандзюк знаходилась у реанімації, перенесла 15 операцій, але врятувати її життя лікарям не вдалось.

Жорстока розправа над Катериною Гандзюк – це акт залякування усього громадянського суспільства в Україні, активних громадян і громадянок, які у містах, містечках і селах повстають проти десятиліттями вкорінюваної корупції і організованої злочинності.

Розслідування нападу на Катерину Гандзюк знову засвідчило очевидну неспроможність правоохоронної системи ефективно розслідувати як цей, так і низку інших нападів на громадських активістів, що сталися в різних регіонах України після Революції гідності.

Так, незважаючи на тяжкі тілесні ушкодження, завдані Катерині Гандзюк в результаті нападу, які становили реальний ризик її життю, поліція спочатку кваліфікувала напад за ст. 296 Кримінального кодексу України (хуліганство). Коли справа набула широкого розголосу, її перекваліфікували на "тяжкі тілесні ушкодження з метою залякування". Потім кваліфікацію було змінено ще раз і визначено як "замах на вбивство". І лише через два місяці, 25 вересня 2018 року, за клопотанням адвоката Євгенії Закревської Головне управління Нацполіції в Херсонській області додало ознаку замовності у кваліфікацію злочину (за п. 11 ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу України). Але в підозрі у виконавців ознака "замовності" і досі не фігурує.

Прикметно, що, намагаючись погасити хвилю суспільного обурення і швидко відзвітувати про розкриття резонансного злочину, поліція затримала як підозрюваного в замаху на вбивство активістки випадкову особу, Миколу Новікова. Завдяки розслідуванню журналістів вдалось з'ясувати, що Новіков, на якого намагалися "повісити" цей злочин, [невинний](#), що підірвало й без того низьку довіру до правоохоронців у цій справі. В цей час справжні виконавці злочину перебували на волі, і якби не тиск на правоохоронні органи, невідомо, чи взагалі вони були б ідентифіковані та затримані.

Сама Катерина Гандзюк, яка гостро [критичувала корупцію](#) у херсонській поліції, теж сумнівалася у спроможності місцевих правоохоронців розкрити напад на неї і закликала передати розслідування до Служби безпеки України.

17 і 19 серпня 2018 року Національна поліція спільно зі Службою безпеки України затримала п'ятьох осіб, які обгрунтовано підозрюються в організації і вчиненні нападу на активістку, серед

них є також і той, хто фігурує у справі як організатор, і особа, яку називають безпосереднім виконавцем. Обидві ці особи зараз перебувають під вартою, іншим трьом підозрюваним обрано інший запобіжний захід – домашній арешт.

Потерпіла сторона неодноразово заявляла про процесуальні проблеми, які є наслідком здійснення досудового розслідування щодо виконавців і замовників у двох різних провадженнях двома різними органами – Національною поліцією і СБУ. Потерпіла сторона подавала клопотання і наполягала на об'єднанні двох проваджень в СБУ.

Наразі замовники вбивства Катерини Гандзюк не встановлені. І навіть теоретична можливість їх встановлення і притягнення в подальшому до кримінальної відповідальності під великим питанням через процесуальні перешкоди, які навмисно або з недолугості створені Генеральною прокуратурою України.

Розслідування цього вбивства, включно із встановленням його замовників, є вимогою здійснювати ефективне розслідування, яка передбачена у статті 2 Європейської конвенції з прав людини.

На жаль, цей та щонайменше сотня інших нападів на громадських активістів, які сталися на підконтрольній уряду України території після Євромайдану, не розслідуються ефективно. Крім того, навіть у тих одиничних випадках, де нападники встановлені, практично ніде не виявлені замовники цих атак, а тому хвиля нападів на громадських активістів тільки наростає, а непокаране зло – множитья.

Корупція, безкарність і відсутність ефективної реформи поліції та прокуратури є причинами масових переслідувань і нападів на громадських активістів. Поки нападники, організатори і замовники понад сотні нападів на громадських активістів, які мали місце за декілька останніх років, не будуть покарані, жоден активіст не може почувати себе в безпеці.

Коаліція на захист громадянського суспільства висловлює глибокі співчуття рідним і друзям Катерини Гандзюк. Для всіх нас це тяжка і невимовна втрата колеги – чесної, принципової, сміливої, відчайдушної та відданої ідеалам демократичної і вільної від корупції України.

Ми обурені станом розслідування нападів і вбивств громадських активістів та вимагаємо відправити у відставку керівництво херсонської поліції, яка з самого початку саботувала розслідування нападу на Катерину Гандзюк, а також вимагаємо відставки генерального прокурора України Юрія Луценка і міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, які саботували реформу правоохоронних органів в Україні.

Наполягаємо на проведенні ефективного розслідування вбивства Катерини Гандзюк та на публічному звіті про заходи, вжиті для встановлення і покарання замовників цього страшного злочину, а також на ефективному розслідуванні цього та сотні інших нападів на громадських активістів, які сталися по всій Україні з часів Євромайдану.

Заяву підтримують:

1. Центр інформації про права людини
2. Асоціація українських моніторів в діяльності правоохоронних органів
3. Український інститут прав людини
4. Центр громадянських свобод
5. Бюро соціальних та політичних розробок
6. Truth Hounds
7. Луганський обласний правозахисний центр "Альтернатива"
8. Українська Гельсінська спілка з прав людини
9. Крим-SOS
10. Черкаський правозахисний центр
11. Фундація "Відкритий діалог"
12. Платформа прав людини
13. Центр правових та політичних досліджень "СІМ"
14. ГО "Гельсінська ініціатива-XXI"
15. Лабораторія цифрової безпеки
16. Український незалежний центр політичних досліджень
17. Право на захист
18. Кримська правозахисна група
19. Медійна ініціатива за права людини
20. Молодіжна організація «СТАН»
21. Харківська обласна фундація "Громадська альтернатива"
22. Благодійний фонд "Восток-SOS"
23. Центр протидії корупції
24. Transparency International Україна
25. Реанімаційний пакет реформ
26. ВГО «Автомайдан»
27. Громадський рух Чесно
28. ГО Центр UA
29. ГО "StateWatch"
30. Національна спілка журналістів України
31. ГО "Інститут масової інформації"
32. ГО "Детектор Медіа"
33. Центр економічної стратегії
34. ГО "Платформа Громадський Контроль"
35. ГО "Народний Захист"
36. БО "Фундація "Паритет"
37. Антикорупційний Форум Львівщини
38. ГО "Асоціація розвитку Обухівщини"
39. ГО «Дивовижні»
40. ГО "Опірорг"
41. Центр досліджень визвольного руху
42. Громадянська мережа ОПОРА
43. Рада експертів
44. Асоціація Політичних Наук
45. Коаліція реформ Богуславщини
46. ГО "Буслав Січ"

47. ГО "Центр регіонального розвитку та права"
48. Тернопільський осередок «Всеукраїнське об'єднання «Автомайдан»
49. ГО "Творче об'єднання "Нівроку"
50. Спільнота волонтерів "БУНКЕР С"
51. Харківська обласна неприбуткова організація «Сучасна жінка»
52. ГО "Ексампей"
53. ГО "Народний контроль Кіровоградщини"
54. ГО "Територія успіху"
55. Центр медіарозслідувань "Прозоро"
56. КОЖГО "СВІЖ"
57. ГО "Спільна дія"
58. Кіровоградська обласна організація ВУТ "Просвіта"
59. Сумська рада реформ
60. ГО "Харківське Жіноче Об'єднання" Сфера"
61. ГО "Жіночий Антикорупційний Рух"
62. Коаліція "Дніпровські реформи"
63. ГО "Подільське екологічне товариство"
64. Рада реформ Хмельниччини
65. Коаліція "ОГО Черкаси"
66. Харківський антикорупційний центр
67. Харківська реформаторська коаліція
68. Освітній дім прав людини в Чернігові
69. Громадська організація MART
70. ГО "Рух Визволення"
71. Фундація DEJURE
72. ГО "ЕКО-БУЧА "
73. Центр "Ейдос"
74. Центр політико-правових реформ
75. ГО Цифрові медіа
76. БО "Благодійний фонд освітніх інновацій"
77. Інженерна група "Арей"
78. Харківський інститут соціальних досліджень
79. Програма "Радник з питань ВПО"
80. Центр верховенства права та демократії
81. ГО "Ти потрібен Україні"
82. Кримськотатарський ресурсний центр
83. ГО "Громадський холдинг "Група впливу"
84. Координаційний центр "Правозахисник"